

Energiklagenemnda

Energiklagenemndas avgjørelse 17. september 2020

Sak: 2020/0608
Klager: Sandefjords Sparebanks boligstiftelse for eldre
Klagemotpart: Skagerak Nett AS

Energiklagenemndas medlemmer:

Per Conradi Andersen, Edna Grepperud og Henrik Bjørnebye

1 Sakens bakgrunn

- (1) Reguleringsmyndigheten for energi (heretter "RME") fattet den 18. november 2019 vedtak om at Skagerak Nett AS skal kreve individuell måling per boenhet i Sandefjords Sparebanks boligstiftelse for eldre leiligheter i Stockfleths gate 26 i Sandefjord, i tråd med forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 13-1 bokstav i).
- (2) Saken ble brakt inn som en uenighetssak for RME av Sandefjords Sparebanks Boligstiftelse for eldre (heretter "klager") etter at Skagerak Nett AS (heretter "klagemotpart") i brev datert 13. november 2018 hadde fremsatt krav om avvikling av fellesmåling. På tidspunktet for klagen var NVEs (i dag RME) kompetanse til å avgjøre uenighetssaker regulert i energilovforskriften § 4-10. Etter en forskriftsendring som trådte i kraft 1. november 2019 er dette nå regulert i forskrift om nettregulering og energimarkedet (NEM) § 4-13. Klager ba om å få beholde fellesmåling for stiftelsens leiligheter i klage til RME datert 8. februar 2019.
- (3) I e-post datert 8. april 2019 ga RME klager en forklaring av gjeldende regelverk. I brev datert 7. juni 2019 ba RME klagemotparten om utfyllende informasjon i saken. Klagemotparten svarte i brev datert 21. juni 2019.
- (4) RME sendte ut forhåndsvarsel i saken med frist for merknader fra partene datert 18. oktober 2019. Klager sendte inn merknader datert 30. oktober 2019. RME fattet vedtak i tråd med forhåndsvarselet den 18. november 2019, med følgende konklusjon:

«RME vurderer at Skagerak Nett skal kreve individuell måling per boenhet, i tråd med forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 13-1 i). Boenheter som historisk har vært fellesmålte kan kun beholde fellesmåling dersom omleggingen vil kreve urimelige

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

merkostnader, jf. forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 14-3. Vi kan ikke se at dette vilkåret er oppfylt i denne saken.»

- (5) Vedtaket ble påklaget av Sandefjords Sparebanks boligstiftelse for eldre i klage til Energiklagenemnda datert 6. desember 2019.
- (6) RME vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. lov om behandlingssaker datert 10. februar 1967 (forvaltningsloven) § 33. Klagen og sakens dokumenter ble derfor oversendt Energiklagenemnda ved RMEs innstilling datert 15. juli 2020.
- (7) Klager og klagemotpart har i brev datert 21. juli og 3. august 2020 fått informasjon om saksgangen for energiklagenemnda og frist til å inngi kommentarer til RMEs innstilling i saken eller andre merknader.
- (8) Energiklagenemnda avholdt nemndsmøte i saken 17. september 2020.

2 Reguleringsmyndigheten for energis vedtak

- (9) I sitt vedtak legger RME til grunn at uenigheten gjelder omlegging til individuell måling per boenhet, etter kravet i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 13-1 bokstav i). Det vises til at prinsippet er viktig for å gi flere kunder lovfestede rettigheter med hensyn til leveringskvalitet, valg av strømleverandør, tariffing, fakturering, måling og avregning mv. De som befinner seg bak fellesmålte punkt vil ikke ha tilsvarende rettigheter som individuelt målte kunder ved strømavbrudd.
- (10) Innføringen av bestemmelsen om individuell måling for boenheter gjelder for alle nettselskapets kunder, også de som historisk har vært fellesmålt, forutsatt at de utgjør boenheter eller fritidsboliger. Hva som er å anse som en boenhet følger av Kartverkets definisjon av bolig. Boenheter i bofellesskap for eldre eller funksjonshemmede er å regne som boliger og omfattes av kravet til individuell måling.
- (11) Det er i denne saken etter RMEs syn ikke tvilsomt at leilighetene utgjør egne boliger. Bygningen står oppført med 56 boliger i grunnboken hos Kartverket. Spørsmålet blir derfor hvorvidt unntaksbestemmelsen i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 14-3 kommer til anvendelse. Denne gir mulighet for fellesmåling dersom individuell måling gir "*urimelige merkostnader*".
- (12) RME har lagt til grunn at med urimelige merkostnader menes når den samlede kostnaden hos kunde og nettselskap ikke står i forhold til den samlede nytten som forventes oppnådd ved måling og avregning per boenhet. Det er nettselskapene som vurderer om de samlede kostnadene er å anse som urimelige. NVE (RME) har i tidligere vedtak lagt til grunn 3000 kroner i omleggingskostnader per kunde som en grense for urimelige merkostnader.
- (13) Klager har i sine oppfølgende kommentarer til forhåndsvarselet pekt på at den økte nettleien også må tas med i beregningen. Dette innebærer en økt kostnad for boenhetene. I sin vurdering viser RME til at de beregner en årlig inntektsramme for hvert nettselskap og at dette innebærer at en overgang til individuell måling fører til at nettselskapets øvrige kunder får lavere nettleie. Følgelig er ikke denne økningen en samfunnsøkonomisk kostnad som skal inkluderes i beregningen.

- (14) Klager har anført at de vil ha omleggingskostnader på ca. 2000 kroner per boenhet. RME viser til at dette er under grensen for hva som regnes som urimelige merkostnader. Videre vises det til at nettselskapet heller ikke har vurdert de samlede kostnadene for kundene og nettselskapet som urimelige. Det er da etter RMEs syn ikke grunnlag for å tilby måling og avregning per felles inntaksledning.
- (15) RME kan ikke se at nettselskapet har en praksis som diskriminerer mellom kommunale eldresentre og boligstiftelsen.

3 Partenes anførsler

3.1 Klagers anførsler

- (16) Klager har i det vesentlige anført:
- (17) I klagen til RME datert 8. februar 2019 viste klager til at eiendommen eies og forvaltes av Sandefjords Sparebanks boligstiftelse for eldre, hvis formål er oppføring og utleie av hensiktsmessige leiligheter for eldre. Per 31. desember 2018 hadde stiftelsen 69 beboere i bygget i Stockfleths gate 26, med en gjennomsnittsalder på 82 år.
- (18) Bygningen har fire etasjer med til samme 56 leiligheter. I første etasje er det også sosiale fellesrom og i kjelleren er det garasje, diverse boder og felles vaskerom. Leietakerne betaler ikke innskudd, kun husleie og har således ikke noe eierforhold med tilhørende ansvar for leiligheten. Det er ikke et boligsameie eller borettslag. Strøm til oppvarming og lys er inkludert i husleien.
- (19) Muligheten til fritt å kjøpe strøm fra den leverandøren de selv måtte ønske synes fullstendig uinteressant for beboerne. De har høy alder, kan være handikappet eller på annen måte ute av stand til å foreta en slik handel. Videre synes muligheten for å bruke strøm på tider av døgnet når strømmen er billigst også uinteressant. De fleste vasker klær i felles vaskerom i kjelleren og mange spiser middag på eldresenteret Forsmann i nærheten.
- (20) Omleggingskostnadene er anslått til ca. 2000 kroner per boenhet. Mange av beboerne har lav pensjon og vil oppfatte dette som en urimelig kostnad. Hertil kommer også månedlig nettleie.
- (21) Bygget er å sammenligne med de kommunale eldresentrene, med den samme muligheten til å bli boende livet ut. Stiftelsen bidrar til å dempe presset på de kommunale institusjonene. Når eldresentrene har fellesmåling av strømforbruket mener klager at det er rimelig at også stiftelsen kan beholde dagens ordning.
- (22) I klage over RMEs vedtak til Energiklagenemnda datert 6. desember 2019 vises det igjen til at beboerne har liten interesse i rettighetene knyttet til leveringskvalitet, valg av strømleverandør mv. på grunn av lavt strømforbruk. Videre vises det til at strøm, i tillegg til fasttelefon, kabel-TV og kommunale skatter og avgifter er inkludert i husleien. Bygningen er oppvarmet med elektriske ovner og gulvkabler. Kostandene blir fordelt etter boligens gulvareal. Derved elimineres «urettferdigheten» ved at noen boliger krever ekstra oppvarming på grunn av beliggenhet med kaldere ytterflater.
- (23) Videre vises det til at engangskostnadene ved omleggingen ikke er den eneste kostnaden knyttet til individuell måling. Nettleien vil komme på omtrent 2700 kroner per boenhet

per år. Dette vil mange finne urimelig, særlig fordi en ikke har noen nytte av omleggingen. Videre vises det til at det er urimelig at en skal betale løpende merkostnader til nettselskapet når andre sammenlignbare kunder har fellesmåling.

- (24) Stiftelsen er sammenlignbar med kommunale sentre som har fellesmåling. Alle har boliger med stue/kjøkken, soverom og bad. Beboerne kan komme og gå som de vil. Forskjellen er kriteriene for å få plass. Hos de kommunale sentrene er søkers helsetilstand og behov for pleie avgjørende, mens det hos stiftelsen kun er et krav om at søkeren må være over 60 år. Det er likevel mange beboere med behov for pleie og dette er bakgrunnen for at en har valgt den aktuelle beliggenheten med nærhet til Forsmannsenteret. Klager viser til at nettselskapets praksis må være objektiv og ikke-diskriminerende. Klager stiller også spørsmål ved om en betydelig merinntekt for samlet nettleie vil påvirke nettselskapets objektive vurdering.

3.2 Klagemotpartens anførsler

- (25) Klagemotparten har i det vesentlige anført:
- (26) I brev med krav om avvikling av fellesmåling datert 13. november 2018 viste klagemotparten til kontrollforskriften § 13-1 bokstav h) (tilsvarer § 13-1 bokstav i) etter forskriftsendring den 18. februar 2019) som bakgrunnen for sitt krav om individuell måling for hver boenhet. Videre vises det til at unntaket i kontrollforskriften § 14-3 ikke kommer til anvendelse fordi overgangen til individuell måling ikke fører til ombygging med urimelige kostnader.
- (27) I brev til RME med utfyllende informasjon datert 21. juni 2019 viser klagemotparten til at det er vurdert hvorvidt klager vil få urimelige kostnader som følge av omleggingen. Klagemotparten har som praksis å gi dispensasjon dersom det dokumenteres en omleggingskostnad til mer enn 3000 kroner per boenhet. Klager har ikke dokumentert kostnader på et slikt nivå i denne saken.
- (28) Klagemotpartens praksis er lik for alle nettkundene. I forbindelse med omlegging til individuell måling har ca. 165 borettslag måttet legge om og ca. 40 er gitt dispensasjon som følge av urimelige kostnader ved omlegging.

4 Klagenemndas vurdering

- (29) Saken gjelder Sandefjords Sparebanks boligstiftelse for eldres klage over vedtak om krav om individuell måling etter bestemmelsen i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 13-1 i). Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29
- (30) Spørsmålet i saken er om Skagerak Nett AS kan kreve omlegging til individuell måling for leilighetene i klagers bygg i Stockfleths gate 26 i Sandefjord.
- (31) Det følger av hovedregelen i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 13-1 i) at nettselskapene skal kreve individuell måling av den enkelte boenhet. Bestemmelsen lyder:

"Alle nettselskap er ansvarlige for at det utarbeides tariffer som er punktbaserte etter følgende prinsipper:

[...]

i) den enkelte boenhet eller fritidsbolig skal måles og avregning hver for seg."

- (32) Krav om individuell måling ble innført med forskriftendring som trådte i kraft 1. januar 2010, hvor formålet var å gi flere kunder lovfestede rettigheter med hensyn til leveringskvalitet, valg av strømleverandør, tariffing, fakturering, måling og avregning mv. Et annet hensyn var at kunder som befinner seg bak punkter med fellesmåling ikke vil ha tilsvarende rettigheter som individuelt målte kunder ved strømavbrudd. Fellesmåling av sluttbrukere vil i tillegg føre til at områdekonsesjonæren får færre kunder å fordele de faste kostnadene i nettet på, noe som innebærer høyere nettleie for øvrige kunder. Individuell måling skal derfor bidra til å sikre at alle nettkunder betaler sin andel av nettets faste kostnader.
- (33) I forvaltningspraksis er det lagt til grunn at bestemmelsen om individuell måling for boenheter gjelder for alle nettselskapets kunder, også de som historisk har vært fellesmålt, forutsatt at de utgjør boenheter eller fritidsboliger. I NVEs høring i forbindelse med endringen av kontrollforskriften (NVE dokument 6-2009 Anleggsbidrag og fellesmåling - Forslag til endringer i forskrift nr. 302 av 11. mars 1999) er det vist til at med boenhet menes boliger som etter lov av 17. juni 2005 nr. 101 om eiendomsregistrering skal være registrert i matrikkelen.
- (34) Matrikkelen er Norges offisielle register over fast eiendom, herunder bygninger, boliger og adresser. I forskrift av 26. juni 2009 nr. 864, matrikkelforskriften, § 50 (5) heter det at *"dersom flere boliger (leiligheter eller hybler) har samme vegadresse, skal hver bolig gis et eget bruksenhetsnummer"*. Begrepet bolig eller boenhet er ikke nærmere definert i verken lov eller forskrift. I føringsinstruks for matrikkelen, versjon 3.17 heter det:
- "Med bolig regnes her en bruksenhet som består av ett eller flere rom, er bygd eller ombygd som helårs privatbolig for en eller flere personer og har egen atkomst til rommet/rommene uten at en må gå gjennom en annen bolig. En leilighet er en bolig med minst ett rom og kjøkken. En hybel er et rom med egen inngang beregnet som bolig for en eller flere personer, som har adgang til vann og toalett uten at det er nødvendig å gå gjennom en annen bolig. Bolig er fellesbegrep for leilighet og hybler."*
- (35) Det er naturlig å ta utgangspunkt i Kartverkets definisjon av bolig når en skal vurdere hva som utgjør en boenhet. Nemnda finner å måtte legge til grunn i denne saken at klager er omfattet av bestemmelsen. Det vises her til klagers egen beskrivelse av bygget som et ordinært leilighetsbygg med 56 leiligheter. Leilighetene har også eget bruksenhetsnummer.¹ Dette synes heller ikke å være bestridt av klager. Leilighetene faller således inn under begrepet "boenhet" i forskriften. Det er følgelig klart at klagemotparten i utgangspunktet kan kreve omlegging til individuell måling.
- (36) Spørsmålet blir videre om unntaksbestemmelsen i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 14-3 kommer til anvendelse. Bestemmelsen lyder som følger:
- "Nettselskapet skal på forespørsel tilby måling og avregning per felles inntaksledning når måling og avregning etter § 13-1 bokstav i) gir urimelige merkostnader."*
- (37) Det er nettselskapene som vurderer om de samlede kostnadene er å anse som urimelige. I NVEs oppsummering av høringsuttalelser og forskriftstekst i forbindelse med endringen av kontrollforskriften (NVE dokument 17-2009 Endringer i forskrift 11 mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for

nettvirksomheten og tariffer – Fellesmåling – Oppsummering av høringsuttalelser og forskriftstekst) er urimelige merkostnader beskrevet som tilfeller der de samlede kostnadene for kunde og nettselskap ikke står i forhold til den samlede nytten som forventes oppnådd ved måling og avregning per boenhet.

- (38) Hva som utgjør urimelige merkostnader er ikke nærmere spesifisert i forskriften. Tidligere NVE, nå RME, har i tidligere vedtak lagt til grunn 3000 kroner i omleggingskostnader per boenhet som en grense for hva som anses som urimelige merkostnader, uten at denne forvaltningspraksisen er bindende for Energiklagenemndas avgjørelse. Rimelighetsvurderingen må foretas konkret, men da også slik at det ses hen til de linjene som er trukket opp i tidligere saker.
- (39) Klager har anført at omleggingskostandene vil komme på omtrent 2000 kroner per boenhet. Videre har klager pekt på at det også vil påbeløpe økte kostnader til nettleie på omtrent 2700 kroner per boenhet per år.
- (40) Den økonomiske reguleringen av nettselskapene har som formål at nettet skal driftes, utnyttes og utvikles på en samfunnsmessig rasjonell og effektiv måte. Prinsippet bak fastsettelsen av nettleien er at den skal reflektere kostnaden ved kundens bruk av nettet. Dette er gjort ved at RME fastsetter en årlig inntektsramme for hvert nettselskap som begrenser hvor mye selskapene kan ta betalt for overføring av elektrisk kraft. I dette ligger det at nettselskapene ikke kan øke avkastningen ved å øke antall nettkunder alene. Kun ved å drifte nettet på en effektiv måte kan nettselskapene øke sin egen avkastning. Dersom flere kunder har individuell måling blir det også flere kunder å dele de faste utgiftene på, noe som derfor innebærer at det blir lavere nettleie for de øvrige kundene. Det er derfor ikke slik at etablering av individuelle målere i denne saken vil gi nettselskapet en økt fortjeneste.
- (41) Det fremgår av kontrollforskriften § 14-3 at *"Nettselskapene skal på forespørsel tilby måling og avregning per felles inntaksledning når måling og avregning etter § 13-1 bokstav i) gir urimelige merkostnader."* Ordlyden innebærer at det kun er kostnader til måling og avregning som skal tas i betraktning ved rimelighetsvurderingen. Energiklagenemnda er enig med RME i vurderingen av at økte kostnader til nettleie per boenhet ikke er kostnader som skal vektlegges i vurderingen av om omleggingen gir urimelige merkostnader.
- (42) Klager har dokumentert kostnader på ca. 2000 kroner per boenhet. Energiklagenemnda viser til at det i sammenlignbare saker har blitt lagt til grunn at kostnader som overstiger 3000 kroner anses som urimelige merkostnader. Selv om en slik grense ikke er absolutt, kan ikke Energiklagenemnda se at det foreligger forhold i denne saken som tilsier at en skal legge seg på et betydelig lavere nivå. At det her ikke er tale om et boligsameie eller borettslag, men en boligstiftelse har ikke betydning for denne vurderingen. Bygget er delt opp i 56 ordinære leiligheter som leies ut med eget bruksenhetsnummer². Det er med andre ord ikke en ren pleieinstitusjon, men heller utleie av ordinære leiligheter, som rett nok er tilpasset eldre. At dette vil medføre økte utgifter for stiftelsens beboere, som kanskje vil oppleves som urimelige, er heller ikke i seg selv et argument for fritak fra hovedregelen om individuell måling og avregning. Etter Energiklagenemndas syn gir måling og avregning etter forskriften § 13-1 bokstav i) ikke urimelige merkostnader i foreliggende sak. Det er da ikke grunnlag for å tilby måling og avregning per felles inntaksledning.

- (43) Det er ikke dokumentert at tilsvarende leilighetsbygg eller sammenlignbare eldreentre har fått unntak fra kravet om individuell måling. Nettselskapet selv viser til at eldreentre kun tillates fellesmåling når disse ikke utgjør flere boenheter eller når omleggingskostnadene overstiger 3000 kroner. Energiklagenemnda kan derfor ikke se at nettselskapet har en praksis som forskjellsbehandler boligstiftelsen.

5 Vedtak

- (44) Energiklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

1. **Klagen tas ikke til følge.**
2. **Vedtak 201901793-7 fattet av Reguleringsmyndigheten for energi 18. november 2019 stadfestes.**

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Oslo, 17. september 2020

Per Conradi Andersen
Nemndsleder

Edna Grepperud
Nemndsmedlem

Henrik Bjørnebye
Nemndsmedlem

Dokumentet er godkjent elektronisk

¹ Rettet til "bruksenhetsnummer".

² Rettet til "bruksenhetsnummer".

Rettet 25. september 2020 i medhold av forskrift om energiklagenemnda § 4. Per Conradi Andersen (Sign.)